

314921 - Oruç fidyesini verirken yoksullara sadece çorba vermek olur mu?

Soru

Geçen Ramazanda oruç tutamayan eşim adına oruç fidyesini vermek istedim. 30 kişiyi doyuracak yemek parasını ilçemizde yemek organizasyonu bir kişiye verdim. Kendisi etli ve biberli çorba yaptı. Verilen yemek fidye sayılır mı? Sayılmadığı takdirde ne yapmam gerekir?

Detaylı cevap

Birincisi: Şayet eşiniz bir hastalıktan dolayı oruç tutamayıp daha sonra iyileşmesi ümit edilir ve kaza etme imkanı olacaksa yemek vermeniz gerekmiyor, verilen yemek geçersiz olup orucunu kaza etmesi gerekiyor.

İkincisi: Her kim yaşlılık veya iyileşmeyen bir hastalıktan dolayı oruç tutamazsa; oruç tutamadığı her gün yerine bir yoksula yemek yedirir. Zira yüce Allah şöyle buyurdu:

“..Oruca gücü yetmeyenler ise bir yoksul doyumu fidye verir..” Bakara/184

İbn Abbas'tan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: “Bu ayet mensuh (hükmü kaldırılmış) değildir. Ayetten maksat oruç tutmaya gücü olmayan yaşlı adam ve yaşlı kadındır. Tutamadıkları her bir gün için bir yoksulu yedirirler” Buhari 4505

Buhari Rahimehullah şöyle dedi: “Sayılı günlerde olmak üzere (oruç size farz kılındı). Sizden her kim hasta yahut yolcu olursa (tutamadığı günler kadar) diğer günlerde kaza eder. (Oruca gücü yetmeyenler ise bir yoksul doyumu fidye verir..” Bakara/184

Yaşlı adam oruç tutmaya gücü olmadığı durumu kast edilmiştir. Zira Enes Radiyallahu anhu yaşlandıktan sonra oruç fidyesi vermiştir. Bir veya iki yıl boyunca her bir gün için bir yoksula yemek olarak et ve ekmek yedirmiştir.

Daimi Fetva Kurulu 10/198’de şöyle geçmektedir: “Doktorlar, şikayet edilen hastalıktan iyileşme mümkün olmadığını veya bu hastalıkla birlikte oruç tutmanın mümkün olmadığına karar verirse hasta kendi memleket yemeğinden her bir gün için bir yoksula yarım sa’ yemek verir. Hurma vb. olabilir. Fidyeye geçmiş ve gelecek aylar için verilebilir. Şayet borç sayısınca bir yoksula akşam yemeği veya öğle yemeği verilirse geçerli olur. Yemek yerine para vermek geçerli değildir.

Üçüncüsü: Yedirilmesi gereken miktar hakkında farklı görüş bildirilmiştir: alimlerin cumhuruna göre fidye bir mud yemektir yani çeyrek sa’dır. Hanbeli mezhebine göre buğdaydan bir mud buğday dışında yarım sa’dır. Yarım sa’, yaklaşık bir buçuk kilo eder.

Maliki ve Şafiiler ise fidyenin miktarı bir mud (750 gram) olarak belirlemişlerdi. Tavus, Said bin cubeyr, el Sevri ve El evzai bu görüştedirler.

Hanefi mezhebine göre fidye için verilmesi gereken miktar: Hurmadan bir sa’ veya arpadan bir sa’ veya buğdaydan yarım sa’ verir. Oruç tutamadığı her bir gün için bir yoksulu yedirir. (el Mevsua el fıkhıye 32/67)

Hanbelilere göre vacip olan buğdaydan bir mud veya arpa veya hurmadan yarım sa’ verilir.

Gün sayısınca yoksulları toplayıp sadece öğlen yemeği veya akşam yemeği verilirse geçerli olur.

Bunun üzerine şayet verilen çorba bir öğlen yemeği veya akşam yemeği olarak yetmiyorsa, veya çorba temel yemeğin yanında verilen bir ek yiyecekse verdiğiniz fidye geçersiz olup tekrar vermeniz gerekir.

Ayrıca cumhurun görüşüne göre her bir yoksula 750 gram pirinç verebilirsiniz. Söz konusu fidyeyi bir yoksula verebildiğin gibi gün sayısınca yoksullara verebilirsiniz.

İtikafta bulunanlara veya oruçlulara yemek yedirmek fidyenin geçerliliği için yeterli değildir. Ancak itikafta bulunanlar veya oruçlu olanlar yoksul ise geçerli olur. Çünkü yüce Allah, yemek yedirmeyi geçen ayette yoksullarla sınırlandırmıştır.

Bu konuda vacip olan fidyenin sadece yoksullara verilmesidir.